



STATENS BARNEHUS
Et tverrfaglig kompetansehus

Stavanger

Årsmelding 2013





1. INNLEDNING.

Statens barnehus Stavanger er et tverretatlig kompetansehus som er administrativt tilknyttet Rogaland politidistrikt. Barnehuset i Stavanger åpnet dørene i november 2010 som det 7. barnehuset i Norge. 2013 blir det tredje fullstendige driftsåret for Statens barnehus Stavanger.

Siden slutten av 2010 og fram til utgangen av 2013, er det blitt foretatt 548 avhør ved barnehuset i Stavanger.

1.1. Bakgrunn for opprettelse av barnehus.

Med bakgrunn i et stortingsvedtak av mars 2005, ble det samme år nedsatt en tverrdepartemental prosjektgruppe som skulle utrede og planlegge et pilotprosjekt med en avhørsmodell av barn som kan ha vært utsatt for seksuelle overgrep, vold eller vitne til vold i familien. I sin rapport fra 2006, konkluderte prosjektgruppen med at det er behov for en instans med tilstrekkelig og relevant kompetanse til å kunne utgjøre en støttefunksjon for de ulike etaters arbeid i slike saker. Det ble tenkt at Barnas hus kunne inneha denne funksjonen.

I et tilsagnsbrev fra 2007, ga Justisdepartementet Politidirektoratet i oppdrag å opprette barnehusene i Norge. Hensikten med barnehusene var å bedre tilbudet til overgrepsutsatte barn, ved å samle alle instansene som skulle gjøre en jobb rundt denne målgruppen. Dommeravhør, medisinsk undersøkelse og behandlingstilbudet skulle samles ett sted.

1.2. Mandat.

I rapporten "Barnas hus" av 2006 beskrives barnehusenes mandat. Det blir her presisert at hensynet til barnets beste og rettssikkerheten for de involverte, også de som er mistenkt for overgrep, skal stå helt sentralt i den nye avhørs- og samarbeidsmodellen. Straffeprosesslovens § 239, om avhør av barn under 16 år og adgangen til utenomrettslig forklaring, må sees i sammenheng med dette.



Bruken av barnehus er kun forankret i budsjettproposisjonen fra 2006/2007. Det foreligger ellers ingen formell forankring i lovgivningen. I Forskrift om dommeravhør og observasjon av 1998, § 1, framkommer det hvem som skal kunne ha anledning til å avgi sin forklaring utenfor et rettsmøte. Det sies ikke noe om barnehus, men i § 2 sies det noe om hvor avhøret skal foretas. Barnehuset oppfyller disse kravene, og vil per i dag være det mest optimale stedet å gjennomføre slike avhør.

Politisk vilje til og ønske om at barnehusene skal benyttes for å bedre barns rettssikkerhet har ikke resultert i en rettighet for barn og utviklingshemmede til å få benytte barnehus når de skal avhøres. Ei heller har det ført til en formell plikt for tingrettene og politiet til å benytte barnehusene i slike saker.

FN's konvensjon om barns rettigheter (Barnekonvensjonen), 3.punkt kan legges til grunn for barns rett til å få gjennomført sitt avhør på barnehuset dersom det er til barns beste.

Barnehusenes målsetning er å tilrettelegge for en helhetlig ivaretagelse i forbindelse med, og i etterkant av avhør, for med dette å redusere belastningen for barn og pårørende.

Statens barnehus Stavanger skal bidra til å ivareta barnets rettssikkerhet og trygghet ved å bidra aktivt til tverretattlig samarbeid og ved å sikre god informasjonsflyt mellom de ulike faginstansene.

Statens barnehus Stavanger skal gjennom sitt arbeid legge til rette for rask hjelp og oppfølging.

Det skal tilrettelegges for økt kunnskap og forskning innen feltet.

Barnas medvirkning er sentral i barnehusets arbeid i etterkant av avhør.

1.3. Målgruppe.

Barnekonvensjonen definerer barn som alle personer under 18 år. Tilbudet på Statens barnehus Stavanger er tilgjengelig for alle barn under 18 år. I henhold til Straffeprosesslovens § 239, kan det gjennomføres dommeravhør av barn under 16 år, samt utviklingshemmede. Barn mellom 16 og 18 år kan likevel avhøres på barnehuset, men må da også i tillegg møte i et eventuelt rettsmøte. Som barn, gis de tilgang til det resterende tilbudet ved et barnehus når avhøret foretas her.

I tilfeller der barn under 18 år er mistenkt for å ha begått overgrep, bør politiet vurdere bruk av barnehusene. Dette ut i fra Barnekonvensjonens definisjon av barn. Det er også kjent at barn som begår seksuelt grenseoverskridende handlinger mot andre barn, ofte selv er/har vært utsatt for vold, overgrep eller omdorgssvikt. Ved at disse barna avhøres ved et barnehus, bidrar man til at slike mulige bakenforliggende forhold kan avdekkes. Det muliggjør igjen sikkerhetsarbeid og forebyggende tiltak.



1.4. Organisering og plassering.

Barnehusene er organisatorisk plassert under Politidirektoratet og er administrativt tilknyttet et politidistrikt. Statens barnehus Stavanger er administrativt tilknyttet Rogaland politidistrikt, Felles administrativ enhet. Barnehusets medarbeidere er alle fast ansatt i sivile stillinger i Rogaland politidistrikt.

Geografisk dekningsområde for Statens barnehus Stavanger er hele Rogaland fylke i tillegg til Sirdal kommune i Vest-Agder, da denne kommunen tilhører Rogaland politidistrikt. Dette utgjør et befolkningsgrunnlag på rundt 454.000 innbyggere.

1.5. Ansatte.

Barnehusene skal være tverrfaglige kompetansehus med særlig kunnskap om barn, unge og personer med en utviklingshemning, der det er mistanke om seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner. Barnehusets ansatte må ha særlig kunnskap om seksuelle overgrep og vold. For å kunne dekke barnehusets ulike arbeidsområder samt de ulike behovene målgruppen vår har, er det nødvendig å ha et tverrfaglig sammensatt team med god erfaring innen tverrfaglig og tverretattlig samarbeid, sosialt arbeid, barnevernfaglig arbeid i tillegg til solid erfaring om målgruppen og dens behov spesielt.

På Statens barnehus Stavanger har det fra oppstart av, vært ansatt fem personer. Leder, førstekonsulent (tekniker/merkantil), 2 seniorrådgivere og en psykolog, utgjør det samlede teamet på Statens barnehus Stavanger. På forespørsel fra Politidirektoratet ble det i 2013 foretatt en ressurskartlegging ved alle barnehus. For Statens barnehus Stavangers vedkommende, ble resultatet av denne kartleggingen at vi ble tilført en ytterligere fagstilling. Med oppstart i 2014, ble det i slutten av 2013 ansatt en psykolog i denne stillingen. I tillegg benyttes en pensjonert politi som bistand for tekniske/merkantile oppgaver ved behov.

1.6. Dataløsning og saksbehandlingssystem.

Statens barnehus Stavanger er tilknyttet politinettet, slik at man enkelt kan benytte seg av ulike administrative systemer knyttet til lønn, informasjon og god intern kommunikasjon i politidistriktet.

Forvaltningsloven og Helsepersonelloven regulerer plikten til å dokumentere det klientrettede arbeidet på Statens barnehus Stavanger. Per i dag gjøres dette i ACOS Barnevern, versjon 6.6.1420. Dette programmet tilfredsstiller ikke barnehusenes behov på en tilfredsstillende måte. Det er derfor utarbeidet en kravspesifikasjon ved Oslo politidistrikt, i samarbeid med ledere fra flere barnehus. Finansiering av ny programvare må avklares før en utskiftning kan iverksettes.



1.7. Arbeidsområder.

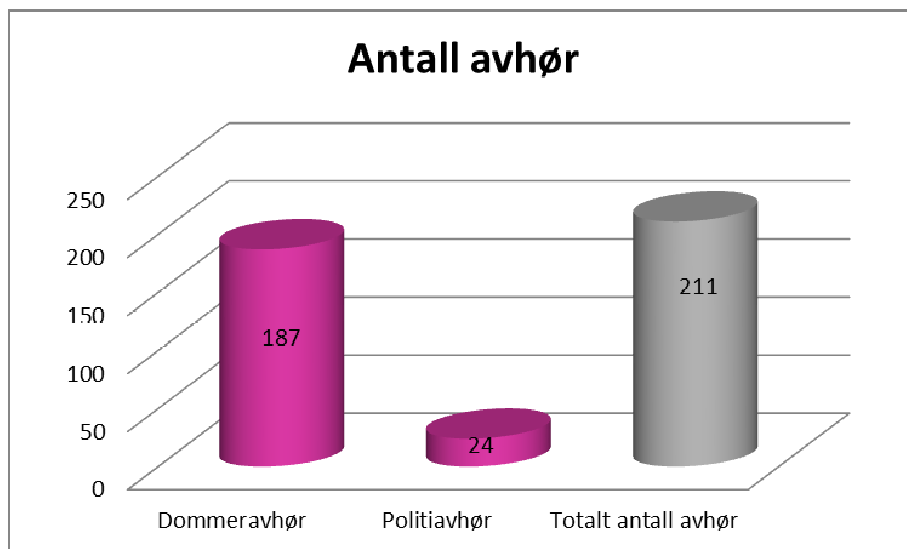
Barnehusets arbeidsområder kan deles inn i:

- Dommeravhør.
- Medisinske undersøkelser.
- Oppfølging/behandling.
- Konsultasjon og rådgiving.
- Utadrettet virksomhet/kompetanseheving i fagfeltet.

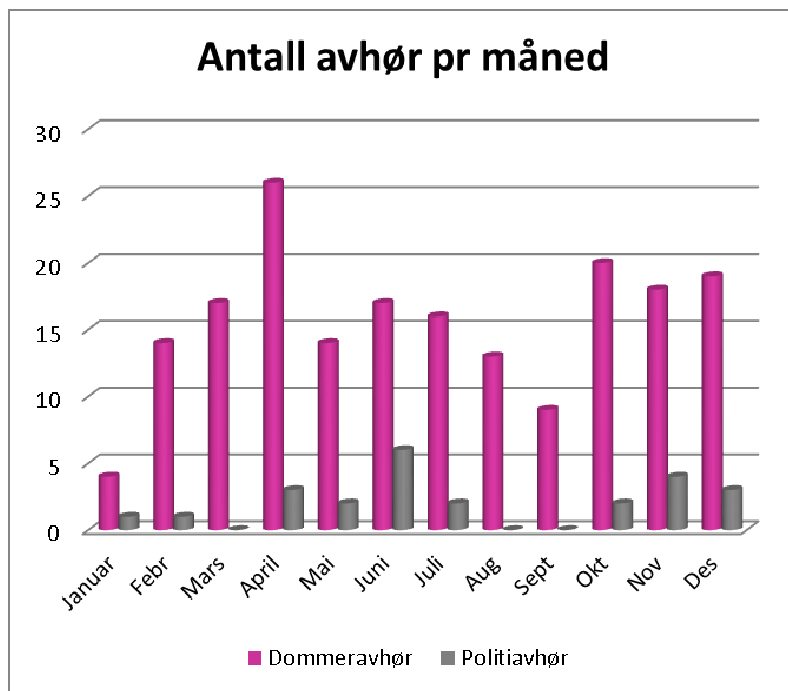
Det rapporteres fra hvert arbeidsområde særskilt under de respektive punktene.

2. DOMMERA VHØR.

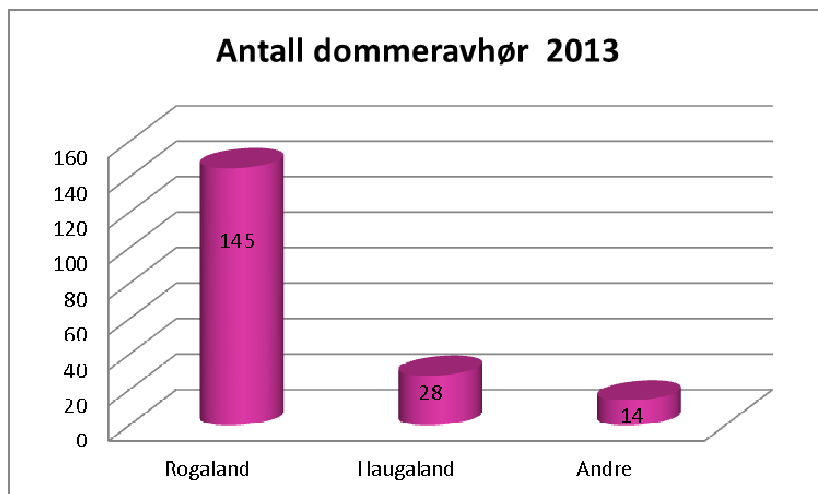
2.1. Antall avhør.



Det totale antall avhør for 2013 var 211, hvorav 187 var dommeravhør og 24 var politiavhør av ungdom mellom 15 og 18 år.



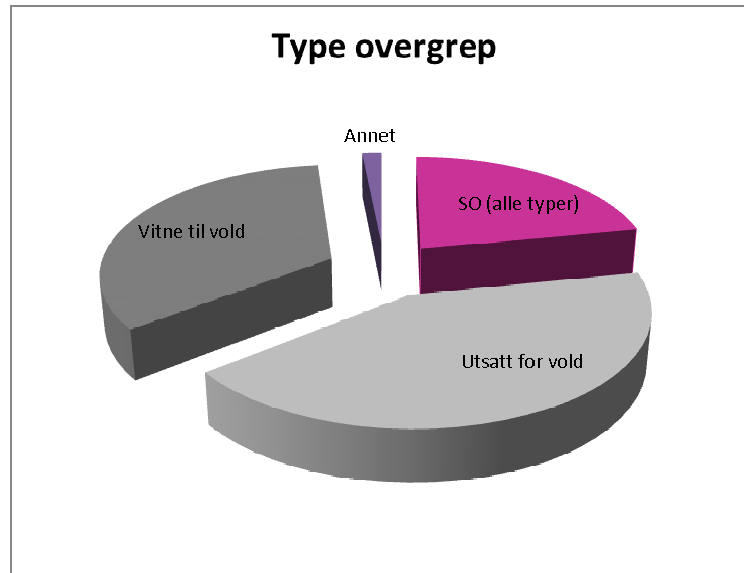
Avhørsbelastningen per måned er varierende, noe som gir en utfordring i arbeidsplanleggingen til barnehuset. Dette kan henge sammen med antall saker som blir anmeldt, antall disponible dommeravhørere, andre omfattende etterforskningssaker i politiet m.m.



Ser man kun på antall dommeravhør, ser fordelingen per politidistrikt slik ut. "Andre" utgjør her andre politidistrikt som har etterforskningsansvar i en sak. Dersom barnet som skal avhøres bor i Rogaland, vil dommeravhøret finne sted på Statens barnehus Stavanger.

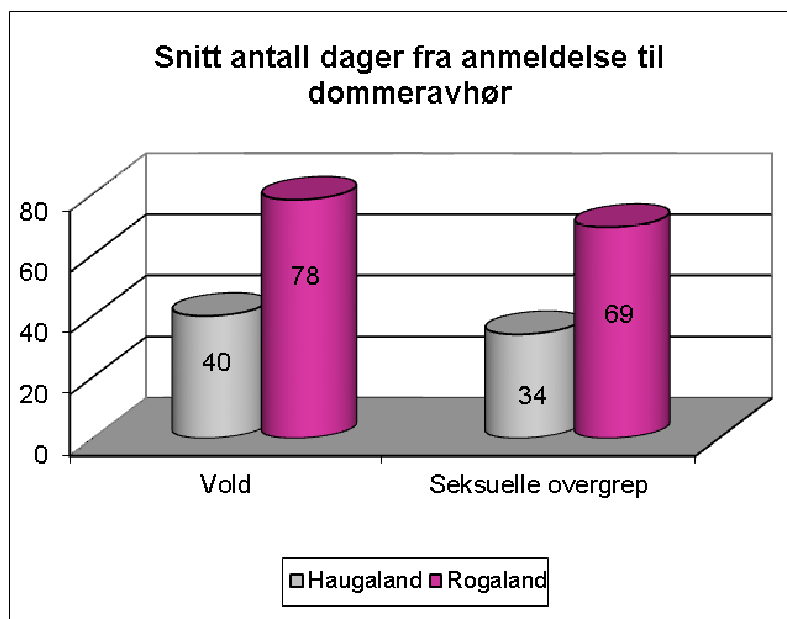


2.2. Fordeling av dommeravhør på sakstype.



I denne oversikten vises kun fordelingen i saker med dommeravhør, ikke politiavhør. De aller fleste sakene omhandler barn som har vært utsatt for, eller vitne til vold.

2.3. Antall dager fra anmeldelse til avhør.





En lokal og også nasjonal utfordring er den lange ventetiden mellom en anmeldelse blir avgitt hos politiet til selve dommeravhøret blir gjennomført. I henhold til Straffeprosessloven, § 239, 4.ledd skal avhør av barn og voksne med en utviklingshemming utsatt for seksuelle overgrep, foretas innen to uker etter at anmeldelse er inngitt til politiet, med mindre særlige grunner tilsier at det foretas på et senere tidspunkt.

I snitt må barn som kommer til Statens barnehus Stavanger vente i 69 dager fra anmeldelsen er avgitt til de får forklart seg i et dommeravhør. Selv om gjennomsnittlig ventetid i seksuelle overgrepssaker (59 dager) er noe kortere enn i voldssakene (72 dager), ligger den fortsatt betydelig over fristen som er satt.

Barnehuset er bekymret over at barna må vente så lenge før de får forklart seg om det anmeldte forholdet. Tidsfaktoren spiller helt klart inn på barnets evne til å huske og også å gjengi en detaljert beskrivelse av forholdet. I aller størst grad spiller dette inn hos de yngste barna. Detaljene i barnas forklaring kan være avgjørende for etterforskningen og utfallet av saken. Den lange ventetiden kan derfor utgjøre en direkte trussel mot barnas rettssikkerhet. Når det foreligger en mistanke om at et barn er utsatt for overgrep, kan dette føre til at en hel familie befinner seg i krise. Å måtte vente i flere uker på en avklaring rundt mistanken samt oppfølging av familien, medfører generelt en belastning for både barnet, den mistenkte og familiene. Enkelte ganger er barnet akutt plassert utenfor hjemmet i ventetiden. Barnets oppfølgingsbehov blir ikke vurdert, ei heller får barnet tilgang til nødvendig behandling i ventetiden. Barnehuset opplever i tillegg at foreldre ofte blir usikre på hvordan de skal håndtere barnet sitt i ventetiden uten å påvirke barnets forklaring og dermed troverdighet.

Antall dager fra anmeldelse til begjæring og dommeravhør fordelt på type sak 2013

Vold

Tid fra anmeldt til begjæring	56	Tid fra begjæring til avhør	16	Tid fra anmeldt til avhør	72
-------------------------------	----	-----------------------------	----	---------------------------	----

Seksuelle overgrep

Tid fra anmeldt til begjæring	45	Tid fra begjæring til avhør	13	Tid fra anmeldt til avhør	58
-------------------------------	----	-----------------------------	----	---------------------------	----

Andre saker:

Tid fra anmeldt til begjæring	84	Tid fra begjæring til avhør	8	Tid fra anmeldt til avhør	92
-------------------------------	----	-----------------------------	---	---------------------------	----

Totalt:

Tid fra anmeldt til begjæring	54	Tid fra begjæring til avhør	15	Tid fra anmeldt til avhør	69
-------------------------------	----	-----------------------------	----	---------------------------	----

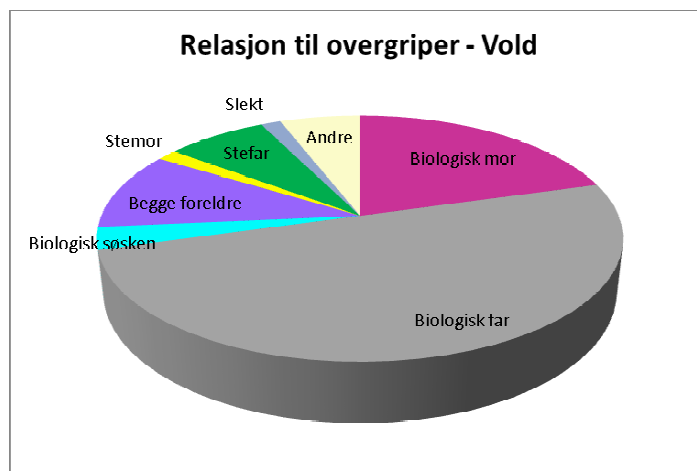
Denne tabellen viser hvor mange dager en anmeldt sak ligger hos politiet før det sendes en anmodning om dommeravhør til tingretten. Den viser også antall dager det tar fra anmodningen



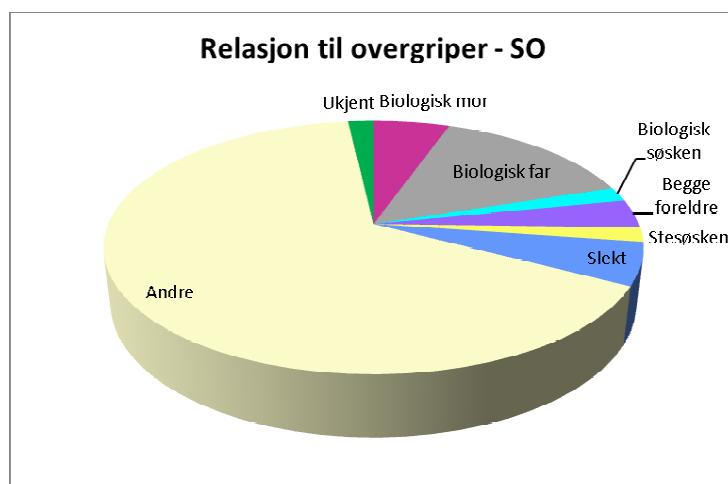
er sendt, til tingretten har fått berammet og dommeravhøret er gjennomført på Statens barnehus Stavanger. Siste kolonne viser total ventetid fra en sak blir anmeldt til barnet blir avhørt på barnehuset.

Statens barnehus Stavanger får som regel først informasjon om en sak når tingretten tar kontakt for å beramme selve dommeravhøret. Det fremkommer av oversikten at ventetiden i hovedsak ligger hos politiet.

2.4. Den fornærmedes relasjon til overgriper/voldsutøver.



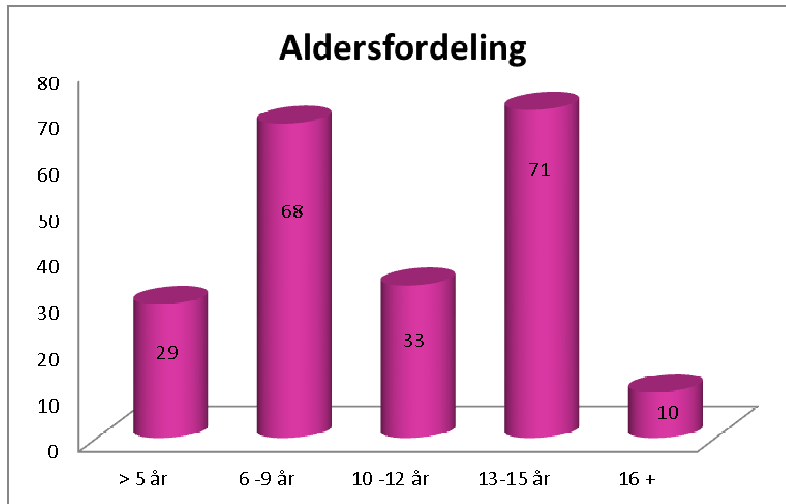
Ser man på barnets relasjon til overgriper i voldssaker, er det biologisk far og mor (eller begge foreldre) som blir oppgitt som overgriper i om lag 3/4 av sakene.



I seksuelle overgrepssaker oppgir barnet andre enn biologisk familie og slekt som overgriper i rundt 2/3 av sakene. Andre personer kan typisk være venner av familien, venner av eldre søsken eller eldre ungdom.



2.5. Aldersfordeling.



De fleste barna som kommer til Statens barnehus Stavanger er mellom 6-9 år eller 13-15 år.

2.6. Avhør av personer med en utviklingshemming.

I løpet av 2013 er det kun foretatt 3 dommeravhør av personer over 18 år med en utviklingshemming. Dette er et svært lavt tall år man tar i betraktning at dette er en sårbar gruppe mennesker som man vet har en høyere risiko for å bli utsatt for vold eller seksuelle overgrep enn gjennomsnittsbefolkningen. Det foreligger trolig 3-4 ganger høyere risiko for overgrep hos barn med nedsatt funksjonsevne (Sullivan & Knutsson, 2000). Det er trolig flere medvirkende årsaker til at Statens barnehus på landsbasis har så få dommeravhør av personer med utviklingshemming. En mulig årsak kan være at sakene ikke blir avdekket og anmeldt. En videre årsak kan være at det i slike anmeldte saker blir vurdert at fornærmede ikke vil kunne være i stand til å forklare seg i en avhørssituasjon. Hindringer i en avhørssituasjon kan eksempelvis være:

- ☐ Dårlig uttale, lite ordforråd og kanskje dårlig grammatikk
- ☐ Husker ikke detaljer
- ☐ Må ha hjelp og følge
- ☐ Uselvstendige, lar seg lede
- ☐ Vansker med å vurdere situasjoner
- ☐ Har sannsynligvis vanlig seksuell utvikling i forhold til alderen,
- ☐ ... men det mentale er ikke samsvarende

☐ (Norsk Forbund for utviklingshemmede – nfunorge.org)



2.7. Bruk av videokonferanse.

Ved Statens barnehus Stavanger ble det i 2013 til sammen gjennomført 51 avhør på videolink. Erfaringene med dette er stort sett gode. Ved eventuelle tekniske utfordringer i forbindelse med videolink, har tingrettene hatt fokus på barnets beste og i enkelte tilfeller forflyttet seg til barnehuset for å få gjennomført avhøret på tross av teknisk svikt. Barnet har alltid fått fullført sin forklaring ved barnehuset på tross av teknisk svikt.

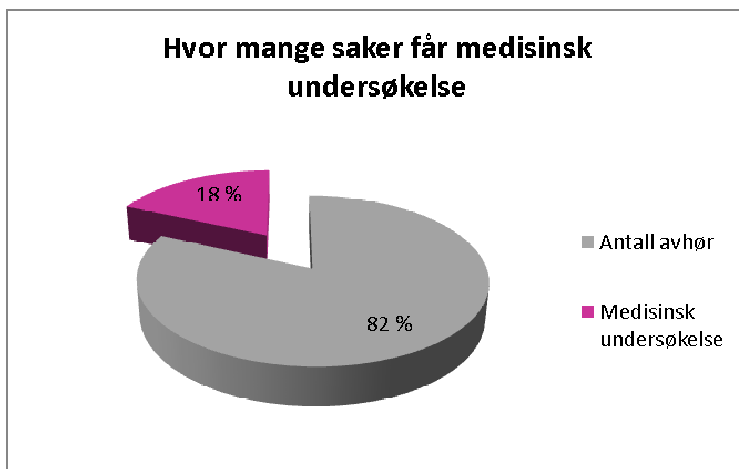
Ved bruk av videolink stiller avhører og ofte også bistandsadvokat på Statens barnehus Stavanger. Den som følger barnet til avhør eller ungdommen selv har ofte behov for en oppklarende samtale med bistandsadvokat i etterkant av avhøret. Det er ikke mulig dersom vedkommende ikke stiller der barnet er.

2.8. Bruk av samrådsmøter.

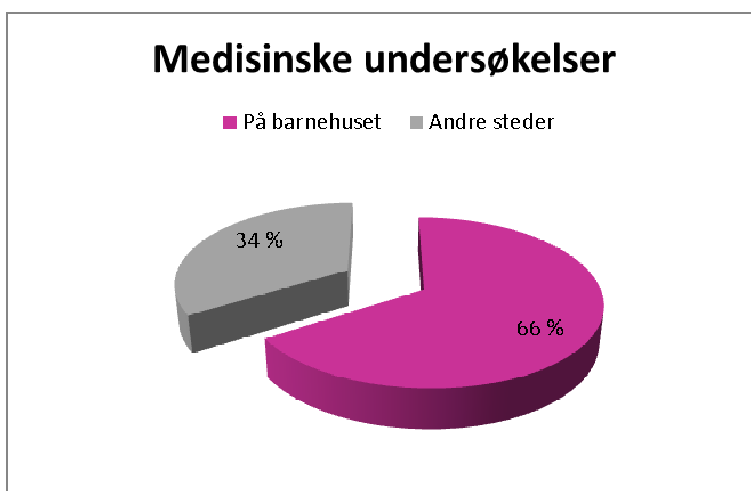
Statens barnehus Stavanger vektlegger i stor grad forberedelsesfasen i forkant av dommeravhørene. Det gjennomføres koordinerende samrådsmøter i de aller fleste sakene, i forkant av dommeravhørsdagen. Samrådsmøtene skal sikre og øke kvaliteten i det som skal skje på avhørsdagen. De ulike arbeidsoppgavene fordeles og koordineres til beste for barnet. Det benyttes egne sjekklister for å sikre at deltakerne har gjennomgått alle punkter i forberedelsen. Barnehuset er av den oppfatning at de involverte instansene har gode rutiner for å gjennomføre egne oppgaver, men at det er behov for tett samarbeid og koordinering av de ulike instansenes innsats før under og i etterkant av avhøret. Det blir derfor også i etterkant av dommeravhørene en del ganger benyttet samrådsmøter for å planlegge videre oppfølging av barnet og dets omsorgspersoner.

3. MEDISINSKE UNDERSØKELSER.

Rogaland politidistrikt har inngått en samarbeidsavtale med Stavanger universitetssykehus om ulike helsetjenester. Samarbeidet mellom Statens barnehus Stavanger og Barneklubben ved Stavanger universitetssykehus inngår som en del av denne samarbeidsavtalen. Barneklubben har for tiden 3 barneleger som foretar rettsmedisinske undersøkelser ved barnehuset, etter begjæring fra påtaleansvarlig i straffesakene. En ansatt ved Statens barnehus Stavanger bistår barnelegen i undersøkelsene dersom de ikke har med sykepleier. Selv om Barneklubben er svært imøtekommande, kan de av ressurs hensyn ikke alltid komme til Barnehuset den dagen barnet er her til avhør. Barnet må i stedet fraktes til Barneklubben av følgeperson (Foresatt, skole/barnehage).



I 2013 ble det foretatt rettsmedisinsk undersøkelse i 18 % av avhørene som ble gjennomført på Statens barnehus Stavanger.



Av de 18 % som fikk rettsmedisinsk undersøkelse, ble kun 66 % av dem undersøkt på Statens barnehus Stavanger. De resterende ble undersøkt på Barneklubben ved Stavanger universitetssykehus. Enkelte barn var blitt undersøkt av fastlege eller ved et Voldtekstmottak (kommunal legevakt) før de kom til avhør.

På Statens barnehus Stavanger ble 88 % av de rettsmedisinske undersøkelsene foretatt i saker med mistanke om vold, 22 % i saker med mistanke om seksuelle overgrep.

Medisinske og rettsmedisinske undersøkelser bør være en del av den helhetlige ivaretagelsen av vold og overgrepsutsatte barn når de kommer til et barnehus. Hensikten med undersøkelsen er å avdekke forhold som kan settes i forbindelse med den anmeldte saken, samt å avdekke forhold som trenger videre medisinsk oppfølging. Barn som vokser opp i familier preget av vold og omsorgssvikt, har ofte en overhyppighet av andre helseproblemer. Ofte er dette tilstander som uten nødvendig oppfølging kan ha varig negativ effekt på barnets liv og helse.



4. OPPFØLGING OG BEHANDLING.

Oppfølgingstilbudet som gis ved Statens barnehus kan deles inn i tre hovedkategorier:



Statens barnehus Oslo, 2012

Med få unntak, tilbys alle som avhøres på Statens barnehus Stavanger minst en oppfølgingssamtale. De aller fleste som kommer til avhør her har reisevei på under to timer. Det medfører at mange kommer tilbake til kartleggings- og oppfølgingssamtaler i etterkant av avhør. Vi tilstreber å kartlegge de aller fleste i målgruppen for å kunne vurdere et eventuelt videre oppfølgings- og behandlingsbehov på best mulig måte. Dette er en ressurskrevende, men svært viktig oppgave for å sikre at målgruppens behov blir fanget opp og ivarettatt av de rette instansene.

Kartlegging og vurdering starter allerede i forkant av selve avhøret, under samrådsmøtene. Saksansvarlig ved barnehuset foretar observasjoner og gjør vurderinger av barnets situasjon og eventuelle oppfølgingsbehov før, under og i etterkant av avhøret. Dette kommer i tillegg til vurderingssamtalene som foretas direkte med barnet, foresatte og/eller andre relevante personer rundt barnet. Det er ønskelig at flest mulig barn som kommer hit til avhør i tillegg kartlegges med standardiserte relevante kartleggingsverktøy. Dette for å sikre at det ikke kun blir fokusert på det anmeldte forholdet barnet er til avhør for, men også sjekket nærmere ut om barnet kan ha opplevd andre potensielt traumatiserende ting som virker inn på dets situasjon.

Behandlingen Statens barnehus Stavanger tilbyr, har i hovedsak et forebyggende perspektiv. Ved valg av behandlingsmetoder som tilbys ved barnehuset, tilstrebes det så langt det lar seg gjøre å ta utgangspunkt i evidensbasert kunnskap om virksomhet av ulike behandlingsformer. Utover de oppfølgingsformene som allerede eksisterer ved barnehuset, ønsker vi til en hver tid å holde oss oppdatert på anbefalte behandlingsmetoder man kan gjennomføre innend e rammene et barnehus kan tilby. I den forbindelse har Statens barnehus Stavanger vært i kontakt med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) for å etterspørre muligheten for å implementere metoden TF-CBT (Traumefokusert atferdsterapi). Statens barnehus Stavanger har inngått et forpliktende 2-årig samarbeid om implementering av behandlingsmetoden TF-CBT. TF-CBT er en manualbasert korttidsterapi (ca 12-15 ganger) for barn og unge, hvor målet er å



redusere vansker knyttet til traumatiske hendelsene barnet har opplevd. Barna og deres foreldre lærer å gjenkjenne og håndtere dysfunksjonelle tanker, følelser og atferd relatert til traumehendelsen, samt å fremme sikkerhet, foreldreferdigheter og familiekommunikasjon. Etter endt behandling blir det foretatt en ny symptomkartlegging for å måle effekten av behandlingen. Selv om metoden er manualbasert, legges det stor vekt på aktiv brukermedvirkning når det jobbes gjennom de ulike komponentene.

Erfaringene etter ett års bruk av metoden er svært positive. 67 barn og unge er blitt kartlagt med KATE-B/F.

(KATE-B og F er et instrument for kartlegging av traumeerfaringer; barnevernssjon og foreldreversjon).

I tillegg er det også gjennomført en symptomkartlegging med CPSS.

(CPSS er et instrument som er utviklet for å måle symptomer på posttraumatisk stress hos barn og unge som har vært utsatt for en eller flere traumatisk(e) hendelse(r). Den er basert på de diagnostiske kriteriene for DSM-IV, og tar for seg de 17 symptomene i diagnosen, samt 6 spørsmål om innflytelse på dagliglivet (impact score). CPSS er utviklet for barn og ungdom mellom 8 og 18 år. CPSS er ikke et diagnostisk instrument, dvs. at det ikke gir svar på om barnet tilfredsstiller de diagnostiske kriteriene for en PTSD-diagnose).

27 barn skårer innen klinisk område for post traumatiske reaksjoner. Av disse fikk 20 tilbud om TF-CBT på Statens barnehus Stavanger, hvorav 13 har mottatt behandling med TF-CBT. Kun en person skåret fortsatt innen klinisk område på CPSS etter endt behandlingsforløp. Ett av barna droppet ut av behandlingen for å fortsette med annen oppfølging ved barnehuset.

NKVTS har publisert en langtidsstudie som har sammenlignet virksamheten av ulike behandlingsformer for traumatiserte barn. Funnene i denne studien støtter opp under valg av TF-CBT som egnet behandlingsform. Implementeringen går over en 2-årsperiode med 1 times veiledning per uke. Det beregnes rundt 6 timer i uken per ansatt til dette arbeidet.

Til sammen har 41 barn/unge mottatt behandling utover kartleggings-, vurderings- og støttesamtaler ved Statens barnehus Stavanger i løpet av 2013.

5. KONSULTASJON OG RÅDGIVNING.

Statens barnehus Stavanger har mottatt godt over hundre henvendelser fra privatpersoner og offentlige instanser som jobber med målgruppen. Om lag 1/3 av de registrerte henvendelsene kom fra privatpersoner og omhandlet nesten utelukkende forespørsler omkring mistanke om seksuelle overgrep. De resterende forespørslene fra offentlige instanser omhandlet både vold og overgrepssaker, samt ønske om å få drøfte tiltak i forbindelse med etatenes arbeid rundt disse barna. Konsultasjoner med barneverntjenester utgjør over halvparten av disse henvendelsene. Skoler/barnehager og Psykisk helsevern for barn og unge (BUP) utgjør sammen med et par henvendelser fra fastleger og andre kommunale instanser, den resterende halvparten.



Konsultasjonene foregår i de fleste tilfeller på telefon, men enkelte ganger også ved oppmøte på Statens barnehus Stavanger.

I tillegg til disse konsultasjonene, blir det også i omfattende grad gitt råd og veiledning i saker som har vært til dommeravhør på Statens barnehus Stavanger. Disse blir registrert i klientjournal til det enkelte barnet forespørselen gjelder.

Statens barnehus Stavanger har ikke noe formell kontakt med de kommunale konsultasjonsteamene, men det etterspørres som regel om instansene som henvender seg til barnehuset har vært i kontakt med sine respektive konsultasjonsteam. Dette for å forhindre at to ulike parter bistår rådgivende inn i en og samme sak uten å samarbeide.

I de fleste saker har instansen som tar kontakt ikke vært i kontakt med et konsultasjonsteam.

6. SAMARBEID OG KOMPETANSEHEVING I FAGFELTET.

Et sentralt mål på Statens barnehus Stavanger er at det legges til rette for at de involverte etatene rundt overgrepsutsatte barn og voksne med utviklingshemming samarbeider til beste for barnet/den utviklingshemmede. Barnehuset skal videre legge til rette for økt kunnskap og forskning på fagfeltet. Det er viktig at de ansatte til enhver tid har inngående kunnskap og kompetanse på fagfeltet vold og overgrep, og til enhver tid holder seg faglig oppdatert i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

6.1. Samarbeid med Norsk kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Statens barnehus Stavanger har inngått et gjensidig forpliktende samarbeid med Norsk kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) om implementering av terapiformen TF-CBT (Traumefokusert kognitiv atferdsterapi). Se nærmere beskrivelse under punkt 4. Alle fagansatte ved Statens barnehus Stavanger ble sertifisert i løpet 2013. Det skal i 2014 utdannes en egen veileder internt for at barnehuset skal drifte behandlingsformen videre. NKVTS bistår i 2014 fortsatt rådgivende til implementeringsansvarlig og til barnehusets veileder. Statens barnehus Stavanger rapporterer inn måltall underveis til NKVTS i forbindelse med deres implementeringsstudie.

6.2. Samarbeid mellom Statens barnehus og Fylkestannhelsetjenesten.

Det er etablert et samarbeid mellom Fylkestannhelsetjenesten i Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, samt Universitetet i Bergen og Statens barnehus Bergen. Statens barnehus Stavanger ble opprettet etter at dette samarbeidet ble initiert og er nå delaktig i samarbeidet. I samarbeidet har det vært fokus på kompetansedeling og utvikling av gode samarbeidsrutiner ved mistanke om vold og seksuelle overgrep. Avdekkende samtaler med barn har også vært tema i samarbeidet.



6.3. Samarbeid med andre statlige instanser.

Når det gjelder målgruppen psykisk utviklingshemmede voksne, har Statens barnehus Stavanger samarbeidet med personer hos Fylkesmannen i Rogaland omkring tilsyn ved bruk av tvangsvedtak mot denne gruppen. Barnehuset har en rådgiver som har ansvar for å innhente og videreformidle relevant kompetanse om denne målgruppen.

6.4. Samarbeid internt i politiet.

6.3.1. Fagdager med dommeravhørere.

Statens barnehus Stavanger samarbeider tett med dommeravhørere i Rogaland politidistrikt og Haugaland og Sunnhordland politidistrikt. Ved Statens barnehus Stavanger arrangeres det minst 4 nettverkssamlinger for dommeravhørere og ansatte ved barnehuset. Her legges det til rette for kollegaveiledning av dommeravhør, drøftinger rundt konkrete saker og utfordringer i dommeravhørernes arbeidsfelt. Barnehuset har påtatt seg ansvaret for å innhente og videreformidle ulike relevante barnefaglige temaer innen feltet, da gjerne fra ulike fagpersoners ståsted. I tillegg tilbys dommeravhørerne råd og veiledning under, og i etterkant av gjennomført dommeravhør, da med tanke på å koble barnefaglig kompetanse på det politifaglige.

6.3.2. Trusselutsatte mindreårige.

I løpet av siste del av 2013 har Statens barnehus Stavanger samarbeidet internt med trusselansvarlige ved Rogaland politidistrikt omkring trusselutsatte mindreårige personer som har vært til avhør ved Statens barnehus Stavanger. Saksansvarlig og psykolog ved barnehuset er blitt gjort kjent med barnets livssituasjon under selve avhøret, og i etterfølgende kartleggings- og oppfølgingssamtaler. I dette etterarbeidet er det av psykolog blitt utarbeidet en skikkethetsvurdering av barnet, til bruk i politiets videre arbeid og valg av hensiktsmessige tiltak i sakene. Barnet har i tillegg kunnet motta stabiliserende samtaler i påvente av at omsorgssituasjon og bosted er blitt avklart. I de sakene der barnas trusselnivå blir vurdert som høyt, utløses det omfattende sikkerhetstiltak med store begrensninger og utfordringer for barnet og alle de involverte instansene. Belastningen dette er for barnet er svært stor. Sakene krever at involverte instanser som politi, kommunalt og statlig barnevern, beredskapshjem og barnehus samarbeider svært tett og koordinerer ethvert tiltak som skal iverksettes. Ved at Statens barnehus Stavanger gjennomfører skikkethetsvurdering og oppfølgingssamtaler der dette er nødvendig/ønskelig, unngår man å involvere flere instanser enn nødvendig i saker der en hver kontakt med nye instanser utgjør en ytterligere utfordring rundt barnets sikkerhet. Tilbakemeldinger fra politiet viser at erfaringene med et slikt samarbeid er svært gode. Det vil derfor videreføres i 2014.

6.4. Annen kompetanseheving for ansatte ved Statens barnehus Stavanger.



STATENS BARNEHUS
Et tverrfaglig kompetansehus

Stavanger

De ansatte på Statens barnehus Stavanger mottar regelmessig veiledning av psykologspesialist. I tillegg har alle ansatte fagpersoner og leder mottatt ukentlig veiledning av NKVTS på behandlingssaker i implementeringsprosjektet.

For å ivareta god koordinering og arbeidsflyt i den daglige driften, avholdes det et kort morgenmøte hver dag i tillegg til et internt informasjonsmøte ved ukestart.

Det tilstrebes å avholde et to timers internt saksdrøftingsmøte en gang i uken hvor alle saker skal kunne drøftes tverrfaglig i teamet på barnehuset ved behov.

To ganger årlig arrangeres det interne fagdager for kompetansedeling og planlegging av det videre arbeidet ved Statens barnehus Stavanger. Alle barnehusansatte i Norge samles i tillegg på en årlig Barnehussamling. Dette er en av barnehusenes viktigste samarbeidsarenaer hvor kompetanse og nyttig erfaring deles.

Muligheten til deltakelse på både lokale, nasjonale og internasjonale kurs og konferanser er av stor betydning for å kunne tilegne seg og dele relevant kompetanse. Da barnehusene ikke har eksistert i mer enn 5 år i Norge, er det nyttig å etablere nettverk og faglig fellesskap med fagpersoner som jobber opp mot samme målgruppe, på tvers av etater og landegrenser.

7. OPPSUMMERING.

Ettersom antall dommeravhør ved Statens barnehus Stavanger til nå i 2013 har lagt under 200 avhør i året, har dette gitt oss muligheten til å vektlegge alle våre fem arbeidsområder (dommeravhør, medisinsk undersøkelse, oppfølging/behandling, konsultasjoner, utadrettet virksomhet/kompetanseheving i feltet) på en bortimot likeverdig måte. Vi vektlegger spesielt forberedelsesfasen og oppfølgingen i etterkant, da vi tenker at dette er to områder hvor vi kan tilby en samarbeidsarena for de ulike instansenes arbeid rundt målgruppen, samt bistå andre instanser på en rådgivende og veiledende måte der det ønskelig eller nødvendig. Dette bidrar til en større brukermedvirkning hos de overgrepsutsatte og deres pårørende i oppfølgingsarbeidet.

I løpet av våren 2014 vil Politidirektoratets tverrdirektorale arbeidsgruppe legge fram sitt arbeid med å utvikle felles retningslinjer for Statens barnehus. Gruppen består av representanter fra Politidirektoratet, Helsedirektoratet, Barne- ungdoms og familiedirektoratet, Unicef og Kripos samt en representant fra Statens barnehus Oslo, Tromsø og Stavanger.